

Rapport

Datum: 10 oktober 2006
Rapportnummer: 2006/344

Klacht

Verzoekster klaagt erover dat een ambtenaar van het regionale politiekorps Friesland op 3 november 2004 op haar verzoek om zich te legitimeren, heeft geantwoord: 'U ziet toch dat ik een uniform aan heb en ik heb een pistool bij mij'.

Verzoekster klaagt er daarbij ook over dat die ambtenaar van het regionale politiekorps Friesland zich uiteindelijk ondanks haar verzoek daartoe niet heeft gelegitimeerd.

Verzoekster klaagt er ten slotte over dat een ambtenaar van het regionale politiekorps Friesland telefonisch bij haar heeft geïnformeerd of op 3 november 2004 aan de verzekeringsplicht voor haar motorvoertuig was voldaan.

Beoordeling

Algemeen

1. Politieambtenaar H. volgde op 3 november 2004 in een opvallende politiewagen de auto van verzoekster. Omdat hij een controle in het kader van de Wegenverkeerswet wilde uitvoeren, maar niet beschikte over apparatuur waarmee een stopteken gegeven kon worden, verzocht hij via de meldkamer om assistentie van een opvallende politiewagen.
2. Politieambtenaar W. reageerde op dat verzoek. Op een gegeven moment reed hij in zijn opvallende politiewagen achter de auto van verzoekster en gaf haar een stopteken. Nadat verzoekster was gestopt, liep politieambtenaar W. naar haar toe en sprak haar aan. Verzoekster vroeg politieambtenaar W. zich te legitimeren. Politieambtenaar W. antwoordde daarop dat hij in uniform gekleed was, een opvallend dienstvoertuig bij zich had en een pistool bij zich droeg.
3. Vervolgens legitimeerde politieambtenaar H. zich tegenover verzoekster en nam het gesprek over. Omdat uit het Centraal Register van de Wet Aansprakelijkheidsverzekering Motorrijtuigen niet bleek dat voor verzoeksters auto aan de verzekeringsplicht was voldaan, vorderde politieambtenaar H. verzoekster voor 25 november 2004 door middel van een verklaring van haar verzekeringsmaatschappij aan te tonen dat ze op 3 november 2004 aan haar verzekeringsplicht voor die auto had voldaan.
4. Verzoekster was het niet eens met het optreden van de politieambtenaren en wendde zich tot de chef van het team Weststellingwerf. In navolging van het daarop volgende gesprek, deelde de teamchef bij brief van 15 november 2004 mee dat politieambtenaar W. zich inderdaad niet had gelegitimeerd en bood voor die nalatigheid namens W. zijn excuses aan.

5. Enkele dagen voor het verstrijken van de termijn om aan te tonen dat ze op 3 november 2004 aan haar verzekeringsplicht voor de auto had voldaan, ontving de politie van verzoeksters verzekeringsmaatschappij een verklaring die zag op een ander motorvoertuig dat eveneens eigendom was van verzoekster. Politieambtenaar H. nam daarop telefonisch contact op met verzoekster en wees haar erop dat er nog geen verklaring met het juiste kenteken was binnengekomen.

6. Verzoekster diende uiteindelijk bij brief van 3 februari 2005 een formele klacht in bij het regionale politiekorps Friesland. Ze klaagde er daarbij over dat politieambtenaar W. zich niet had gelegitimeerd maar daarentegen had gezegd: 'U ziet toch dat ik een uniform aan heb en ik heb een pistool bij mij' en dat politieambtenaar H. telefonisch bij haar had geïnformeerd of op 3 november 2004 aan de verzekeringsplicht voor haar auto was voldaan.

7. De korpsbeheerder verklaarde bij brief van 7 juli 2005 de klacht over het niet legitimeren niet-ontvankelijk omdat daarvoor al in een eerder stadium excuses waren aangeboden. De korpsbeheerder verklaarde de klacht over het telefonisch horen ongegrond daar dit volgens hem een normale gang van zaken was en niet in strijd met enige privacyregel. Verzoekster was niet tevreden met die reactie van de korpsbeheerder en wendde zich tot de Nationale ombudsman.

In verband met hun samenhang worden verzoeksters eerste twee klachten, zoals hiervóór onder Klacht opgenomen, in het hiernavolgende gevoegd behandeld.

I. Ten aanzien van de reactie op het legitimatieverzoek

Bevindingen

1. Verzoekster klaagt erover dat een politieambtenaar op haar verzoek om zich te legitimeren, heeft geantwoord: 'U ziet toch dat ik een uniform aan heb en ik heb een pistool bij mij' en zich uiteindelijk niet heeft gelegitimeerd. Verzoekster merkte daarbij op dat zij zich door de reactie van die politieambtenaar geïntimideerd voelde.

2. De korpsbeheerder verwees in reactie op de klacht naar de stukken van de interne klachtbehandeling en merkte daarbij op dat hij geen reden had van zijn eerdere besluit af te wijken. Hij voegde daaraan toe dat de politie al bij brief van 15 november 2004 excuses had aangeboden voor het feit dat politieambtenaar W. zich niet had gelegitimeerd.

3. De Nationale ombudsman vroeg de korpsbeheerder in hoeverre die excuses zich ook uitstrekten over de daarbij gemaakte opmerking van politieambtenaar W.. De korpsbeheerder deelde in reactie daarop mee dat waar de opmerking van politieambtenaar W. was bedoeld als verklaring voor het niet tonen van het legitimatiebewijs en de gemaakte excuses zich juist richtten op het tegen de regels in niet tonen van het

legitimatiebewijs, de gewraakte opmerking impliciet object van die excuses was.

4. Politieambtenaar W. deelde in reactie op de klacht mee dat verzoekster tegen hem had gezegd dat ze een tijd was gevolgd door een auto toen hij haar aansprak. Daarbij had ze volgens hem wat angstig geklonken. Hij had haar daarop uitgelegd dat zijn collega haar inderdaad in een onopvallende politiewagen had gevolgd en dat hij haar nu een stopteken had gegeven voor een controle in het kader van de Wegenverkeerswet. Verzoekster had hem vervolgens om zijn legitimatiebewijs gevraagd. Omdat ze volgens hem nog steeds wat angstig klonk, had hij haar gewezen op de opvallende politiewagen, op het uniform dat hij droeg en op het pistool dat hij bij zich had. Politieambtenaar W. merkte daarbij op dat dit niet was bedoeld om haar te intimideren, maar juist om haar gerust te stellen dat ze met een echte politieambtenaar van doen had. Zijn collega, die inmiddels naast hem stond, had vervolgens zijn legitimatiebewijs aan verzoekster getoond en het gesprek van hem overgenomen. Van een weigering om zijn legitimatiebewijs aan verzoekster te tonen was volgens politieambtenaar W. dan ook geen sprake.

Beoordeling

5. Het vereiste van professionaliteit houdt in dat ambtenaren met een bijzondere training of opleiding jegens burgers overeenkomstig de standaarden van hun beroepsgroep handelen. Het vereiste van professionaliteit impliceert dat een politieambtenaar zich dient te onthouden van het maken van opmerkingen die intimiderend kunnen overkomen.

6. In artikel 2 van de 'Ambtsinstructie voor de politie, de Koninklijke marechaussee en de buitengewoon opsporingsambtenaar' is bepaald dat geüniformeerde opsporingsambtenaren zich moeten legitimeren als hen daarom wordt gevraagd (zie Achtergrond, onder 1.).

7. In deze zaak heeft verzoekster een politieambtenaar gevraagd zich te legitimeren. In reactie daarop heeft de politieambtenaar verzoekster meegedeeld dat hij een uniform aan had en een pistool bij zich had. Hoewel de Nationale ombudsman in overweging neemt dat de politieambtenaar niet de bedoeling had om verzoekster daarmee te intimideren, acht de Nationale de reactie van de politieambtenaar niet juist. Voor zover de politieambtenaar verzoekster gerust had willen stellen dat zij met een echte politieambtenaar van doen had, had hij op de vraag van verzoekster om zich te legitimeren gewoon conform de ambtsinstructie zijn identiteitsbewijs moeten tonen. Door dit niet te doen en in plaats daarvan de bewuste opmerkingen te maken heeft de politieambtenaar gehandeld in strijd met het bepaalde in de ambtsinstructie en het vereiste van professionaliteit.

De onderzochte gedraging is op dit punt niet behoorlijk.

II. Ten aanzien van het telefonisch informeren

Bevindingen

1. Verzoekster klaagt erover dat een ambtenaar van het regionale politiekorps Friesland telefonisch bij haar heeft geïnformeerd of op 3 november 2004 aan de verzekeringsplicht voor haar motorvoertuig was voldaan. Verzoekster merkte daarbij op dat zij die bemoeienis van de politieambtenaar als een inbreuk op haar privéleven zag.
2. De korpsbeheerder verwees in reactie op de klacht naar de stukken van de interne klachtbehandeling en merkte daarbij op dat hij geen reden had van zijn besluit af te wijken. Hij merkte daarbij op dat de politie verzoekster inderdaad telefonisch had gehoord.

Beoordeling

3. Behoudens bij of krachtens de wet te stellen beperkingen heeft een ieder recht op eerbiediging van zijn persoonlijke levenssfeer.
4. Op grond van artikel 34 en 37 van de Wet aansprakelijkheidsverzekering motorvoertuigen (WAM) zijn opsporingsambtenaren belast met de controle op het nakomen van de uit die wet voortvloeiende verzekeringsplicht (zie Achtergrond, onder 2.).
5. In deze zaak heeft een politieambtenaar telefonisch contact opgenomen met verzoekster om te informeren of op 3 november 2004 aan de verzekeringsplicht voor haar auto was voldaan. Gelet op de in de WAM neergelegde controlebevoegdheid, was de politieambtenaar daartoe bevoegd. De Nationale ombudsman ziet in de handelwijze van de politieambtenaar geen ongerechtvaardigde inbreuk op het privéleven van verzoekster. Door verzoekster er op te wijzen dat de van de verzekeringsmaatschappij ontvangen verklaring zag op een ander motorvoertuig dan de auto waarmee zij op 3 november 2004 was stilgehouden, heeft de politieambtenaar juist de nodige dienstbaarheid getoond. Hij heeft haar daarmee immers de gelegenheid geboden een mogelijke omissie tijdig te herstellen en zo een proces-verbaal wegens onverzekerd rijden te voorkomen.

De onderzochte gedraging is op dit punt dan ook behoorlijk.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van het regionale politiekorps Friesland is gegrond ten aanzien van:

de reactie op het legitimatieverzoek, wegens schending van het vereiste van professionaliteit;

niet gegrond ten aanzien van:

het telefonisch informeren.

Onderzoek

Op 27 oktober 2005 ontving de Nationale ombudsman een verzoekschrift van mevrouw V. te Emmeloord, met een klacht over gedragingen van ambtenaren van het regionale politiekorps Friesland. Naar deze gedragingen, die worden aangemerkt als gedraging van de beheerder van het regionale politiekorps Friesland (de burgemeester van Leeuwarden), werd een onderzoek ingesteld.

In het kader van het onderzoek werd de beheerder van het regionale politiekorps Friesland verzocht op de klacht te reageren en een afschrift toe te sturen van de stukken die op de klacht betrekking hebben. Daarnaast werd de betrokken politieambtenaren de gelegenheid geboden om commentaar op de klacht te geven. Een van de politieambtenaren maakte van deze gelegenheid geen gebruik. In verband met zijn verantwoordelijkheid voor justitieel politieoptreden werd ook de hoofdofficier van justitie te Leeuwarden over de klacht geïnformeerd en in de gelegenheid gesteld zijn zienswijze kenbaar te maken, voor zover daarvoor naar zijn oordeel reden was. De genoemde hoofdofficier van justitie maakte van deze gelegenheid geen gebruik. Tijdens het onderzoek kregen de beheerder van het regionale politiekorps Friesland en verzoekster de gelegenheid op de door ieder van hen verstrekte inlichtingen te reageren.

Het resultaat van het onderzoek werd als verslag van bevindingen gestuurd aan betrokkenen. De korpsbeheerder berichtte dat het verslag hem geen aanleiding gaf tot het maken van opmerkingen. Verzoekster gaf binnen de gestelde termijn geen reactie.

Informatieoverzicht

De bevindingen van het onderzoek zijn gebaseerd op de volgende informatie:

Verzoekschrift aan de Nationale ombudsman van 27 oktober 2005, met bijlagen.

Standpunt van de beheerder van het regionale politiekorps Friesland van 12 december 2005, met bijlagen over de klachtbehandeling.

Verklaring van een van de betrokken ambtenaren van 19 december 2005.

Aanvullend standpunt van de beheerder van het regionale politiekorps Friesland van 6 februari 2006.

Nadere reactie van verzoekster van 5 maart 2006.

Bevindingen

Zie onder Beoordeling.

Achtergrond

1. Ambtsinstructie voor de politie, de Koninklijke marechaussee en de buiten gewoon opsporingsambtenaar

Artikel 2

"De ambtenaar legitimeert zich met het legitimatiebewijs dat aan hem is verstrekt:

- a. bij optreden in burgerkleding ongevraagd, tenzij bijzondere omstandigheden dit onmogelijk maken, en
- b. bij optreden in uniform, op verzoek daartoe."

2. Wet aansprakelijkheidsverzekering motorrijtuigen

2.1. Artikel 34

"1. Indien uit het door de Dienst Wegverkeer aangehouden register niet blijkt dat ten aanzien van een motorrijtuig met betrekking waartoe gedurende een bepaald tijdvak een verplichting tot verzekering bestaat of heeft bestaan, gedurende dat tijdvak is voldaan aan de verzekeringsplicht uit hoofde van deze wet, kan een ambtenaar als bedoeld in artikel 37 van de wet, aan wie het kenteken voor dat motorrijtuig is opgegeven, vorderen dat hij aantoonst dat niettemin aan de verzekeringsplicht gedurende dat tijdvak voldaan is.

(...)

3. Degene die niet aan de in het eerste lid bedoelde vordering voldoet, wordt gestraft met een hechtenis van ten hoogste drie maanden of geldboete van de tweede categorie."

2.2. Artikel 37

"Met de opsporing van de strafbare feiten, bedoeld in dit hoofdstuk, zijn, behalve de ambtenaren bedoeld in artikel 141 van het Wetboek van Strafvordering, belast de ambtenaren, die krachtens artikel 159 van de Wegenverkeerswet 1994 zijn aangewezen tot opsporing van strafbare feiten."